

ВІДГУК
офіційного опонента
на дисертацію Бишевець Наталії Григорівни
«Здоров'язбережувальна технологія навчання майбутніх учителів
фізичної культури в умовах інформатизації освіти», подану на
здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за
спеціальністю 13.00.02 - теорія та методика навчання (фізична
культура, основи здоров'я)

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Сучасне суспільство переживає історичний етап свого розвитку, який характеризується переходом до інформаційного суспільства, що знайшло своє відображення у стрімкому розвитку інформаційно-комунікаційних технологій і їх впровадженні в усі сфери життєдіяльності людини, зокрема інформатизації освіти.

Модернізація системи вищої фізкультурної освіти здійснюється нині на основі впровадження якісно нового змісту, форм, методів навчання, розвитку професійно значущих якостей і поведінкових характеристик особистості майбутнього фахівця, що відповідають вимогам сучасного інформаційного суспільства. Інформатизація вищої фізкультурної освіти є тим чинником, що сприяє підвищенню якості професійної підготовки майбутніх фахівців цієї галузі.

Виходячи з вищезазначеного у широкого кола дослідників значний науковий інтерес викликають питання навчання майбутніх учителів ФК в умовах інформатизації освіти. Обираючи пріоритетні напрями вдосконалення освітнього процесу майбутніх фахівців галузі фізичної культури і спорту, педагоги віддають перевагу технологічному підходу. Науковці констатують, що в сучасних умовах домінантною характеристикою діяльності людини стає технологічність, яка передбачає перехід на якісно новий ступінь ефективності й оптимальності. Технологізація педагогічної діяльності враховує об'єктивні дидактичні закономірності та, отже, забезпечує відповідність результату діяльності поставленим цілям.

Викладені аргументи переконують в актуальності та своєчасності дисертаційного дослідження Н.Г. Бишевець, метою якого визначено теоретичне обґрунтування та розробка здоров'язбережувальної технології навчання майбутніх учителів фізичної культури та експериментальна

перевірити її ефективності в умовах інформатизації освіти.

Наукова новизна одержаних результатів. Оцінюючи найважливіші здобутки дисертаційного дослідження, варто вказати на наступні результати, що мають вагому наукову новизну.

- уперше розроблено здоров'язберезувальну технологію навчання, теоретичною основою якої послужили принципи здоров'язберезувального навчання, яка включає визначення мети, завдань, організаційно-педагогічних умов і змісту навчання, методів, форм, етапів упровадження та способів взаємодії суб'єктів навчання, способів діагностики рівня сформованості здоров'язберезувальних знань, умінь і навичок та критеріїв її ефективності;

- розроблено методикау візуального скринінгу біогеометричного профілю робочої пози користувача ПК;

- *доповнено* дані про стан біогеометричного профілю робочої пози користувача ПК, закономірності динаміки розумової працездатності, рівня психоемоційного стану, локалізації і інтенсивності болю у відділах хребта майбутніх учителів ФК під впливом статодинамічного режиму в умовах інформатизації освіти;

- *подальшого розвитку* набуло визначення напрямів здоров'язберезувального навчання у освітньому процесі майбутніх учителів ФК в умовах інформатизації освіти.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Детальне ознайомлення з дисертацією Н.Г.Бишевец дає підстави стверджувати, що підхід здобувачки до наукової роботи відзначається фундаментальністю та ґрунтовністю дослідження. Варто відзначити чітку структуру роботи та логічність її викладу.

Варто відзначити обґрунтованість наведених Н.Г.Бишевец висновків, які базуються на використанні різних методів наукового пошуку: – теоретичні – аналіз і узагальнення психолого-педагогічної та спеціальної наукової літератури (для вивчення і обґрунтування вихідних положень дослідження, визначення проблемного поля дослідження); емпіричні: педагогічне спостереження, тестування, анкетування – для виявлення ставлення студентів до здоров'язберезувального навчання в умовах інформатизації освіти; педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний) – для визначення рівня сформованості здоров'язберезувальних знань, умінь і навичок, встановлення рівня і

локалізації больових відчуттів у відділах хребта у робочій позі користувача ПК, оцінки рівня стану біогеометричного профілю робочої пози користувача ПК, динаміки самопочуття і розумової працездатності студентів, а також для оцінки ефективності здоров'язбережувальної технології навчання майбутніх учителів фізичної культури та перевірки її ефективності; статистичні – для обробки результатів дослідження, доведення статистичної значущості результатів; кількісна обробка результатів дослідження (групування, таблиці, рисунки з метою реєстрації результатів дослідження).

Справляє позитивне враження джерельна база дослідження, яка складається з: нормативно-правових документів у галузі освіти України; європейської та світової освітньої періодики; електронних ресурсів; неперіодичних та періодичних видань, матеріалів конференцій, присвячених проблемі здоров'язбережувальних технологій у галузі освіти. Використання такої джерельної бази свідчить про ґрунтовне опрацювання проблеми та високий рівень наукової підготовки здобувачки.

Оцінка змісту та завершеності дисертації. У вступі дисертаційного дослідження чітко обґрунтовано актуальність обраної проблеми; науково коректно визначено об'єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження, його методологічну і теоретичну основу, розкрито наукову новизну, теоретичне та практичне значення, особистий внесок здобувача, наведено дані про апробацію та упровадження результатів дослідження.

У першому розділі дисертаційного дослідження «Сучасні підходи до здоров'язбережувальної діяльності майбутніх учителів фізичної культури в умовах інформатизації освіти» Н.Г.Бишевець виконано аналіз, систематизацію і узагальнення науково-методичної літератури з питань впровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес закладів вищої освіти, розкрито педагогічні умови навчання студентів в умовах інформатизації освіти, проаналізовано заходи знешкодження негативного впливу від використання інформаційних технологій навчання.

У другому розділі дисертації «Передумови розробки здоров'язбережувальної технології навчання майбутніх учителів фізичної культури в умовах інформатизації освіти» здобувачкою подано результати констатувального педагогічного експерименту. За даними анкетування виявлено недостатній рівень сформованості здоров'язбережувальних знань, умінь і навичок майбутніх учителів фізичної культури в умовах інформатизації освіти.

Серед майбутніх учителів фізичної культури у повній мірі володіють знаннями про заходи щодо знешкодження негативного впливу статодинамічного режиму на фізичний та психоемоційний стан користувача ПК 28,6%, а 12,9% не володіють такими знаннями. Встановлено, що 54,3% не замислюються над питанням збереження ергономічно-оптимальної робочої пози користувача ПК, а 30,7% взагалі не переймаються даними питаннями. Після роботи за комп'ютером у студентів відбулися зрушення показників розумової працездатності. Знизилася стійкість уваги, коефіцієнт розумової продуктивності, коефіцієнт точності, концентрація уваги, а у студенток найбільш помітно знизився показник переключення уваги.

Після тривалої роботи за комп'ютером у студентів спостерігався дискомфорт у шийному відділі хребта. Визначені симптоми можуть вказувати на наявні функціональні порушення постави майбутніх учителів фізичної культури в умовах інформатизації освіти. Встановлено рівень стану біогеометричного профілю робочої пози та проведено аналіз показників рівня самопочуття майбутніх учителів фізичної культури в умовах інформатизації освіти. Проведений факторний аналіз дозволив оцінити питому вагу кожного фактора у структурі досліджених показників студентів. Застосування факторного аналізу дозволило вивчити структуру стану біогеометричного профілю робочої пози користувача ПК, інтенсивності больових відчуттів, показників розумової працездатності, рівня теоретичних знань, стану зорового аналізатора та психоемоційного стану майбутніх учителів фізичної культури майбутніх учителів фізичної культури в умовах інформатизації освіти та оцінити внесок кожного із факторів у загальну дисперсію всіх ознак.

Отримані результати були враховані при розробці здоров'язберезувальної технології навчання майбутніх учителів фізичної культури в умовах інформатизації освіти.

У третьому розділі «Здоров'язберезувальна технологія навчання майбутніх учителів фізичної культури» представлено теоретичне обґрунтування технології, її структуру і зміст, особливості організації освітнього процесу, висвітлено результати формульованого експерименту.

Завершується робота розгорнутими висновками, які слугують віддзеркаленням основних результатів дисертаційного дослідження.

Аналізуючи основну частину дисертації, можемо дійти висновку, що у ході виконання дослідження, мета роботи була досягнута, а дисертація є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

Значення одержаних результатів для науки й практики та рекомендації щодо їх можливого використання. На наш погляд, результати дисертаційного дослідження характеризуються теоретичною та практичною значущістю. Вони можуть бути використані:

- студентами, магістрантами у їх професійно-педагогічній підготовці до майбутньої професійної діяльності;
- науково-педагогічними працівниками та викладачами вищих навчальних закладів для вдосконалення змістовного компоненту освітніх дисциплін щодо здоров'язбереження в умовах інформатизації освіти в процесі підготовки майбутніх вчителів фізичної культури .

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях. Основні теоретичні положення та висновки дисертації було опубліковано у 24 наукових статтях, із яких 15 – у наукових фахових виданнях України, 1 – у закордонному періодичному виданні, 8 – у інших виданнях.

Публікації здобувачки повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертації.

Загалом вважаємо, що дисертація пройшла належну апробацію; вона є самостійною науковою працею, що має завершений характер.

Відповідність змісту автореферату основним положенням дисертації. Ознайомлення з текстом автореферату дисертації дає підстави стверджувати, що за структурою та змістом він відповідає вимогам, що висуваються МОН України. У тексті автореферату відображено основні положення, зміст, результати і висновки здійсненого Н.Г. Бишевець дисертаційного дослідження. Наголосимо, що зміст автореферату та основні положення дисертації є ідентичними.

Дискусійні положення та зауваження. Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Н.Г. Бишевець, вважаємо за необхідне висловити такі зауваження та побажання:

1. На мою думку, дані про стан застосування здоров'язбережувальних технологій в процесі підготовки майбутніх вчителів ФК у ВНЗ доцільно було б виділити у окремий підрозділ першого розділу дисертаційного дослідження

та доповнити його свідченнями про впровадження здоров'язбережувальних технологій навчання у ВНЗ закордоном.

2. На мою думку тренувальні заняття (позааудиторні, самостійні) для нівелювання негативних факторів застосування ІТ повинні бути розроблені з урахуванням значущості (ваги) факторів визначених на основі факторного аналізу показників біогеометричного профілю робочої пози, теоретичних знань, больових відчуттів та розумової працездатності майбутніх учителів ФК. (с. 107).

3. На мою думку на с. 136 рисунок 3.5 не розкриває які методи оцінювання ефективності здоров'язбережувальної технології навчання майбутніх учителів фізичної культури в умовах інформатизації освіти дозволяють деталізовано визначити зрушення якісних і кількісних показників

4. На мою думку для інтегральної оцінки рівня сформованості здоров'язбережувальних знань, умінь і навичок майбутніх учителів фізичної культури в умовах інформатизації освіти було б більш доцільним застосовувати 100 бальну шкалу, як найбільш розповсюджену і яка використовується для оцінювання рівня знань, вмінь на навичок у професійній підготовці майбутніх вчителів ФК у ВНЗ.

5. На мою думку практичне значення дисертаційної роботи значно підвищилося би, якщо розроблена автором методика інтегральної оцінки рівня сформованості здоров'язбережувальних знань, умінь і навичок майбутніх учителів фізичної культури в умовах інформатизації освіти була б реалізована у вигляді спеціалізованого комп'ютерного програмного забезпечення.

6. На мій погляд реалізація методики інтегральної оцінки рівня сформованості здоров'язбережувальних знань, умінь і навичок майбутніх учителів фізичної культури в умовах інформатизації освіти у вигляді цільової функції значно б спростило б процес визначення і підвищило точність оцінювання.

7. Практичне значення дисертаційної роботи значно б підвищилось, якщо б дисертанткою був розроблен типовий мезоцикл фізкультурно-оздоровчих занять з урахуванням співвідношення спрямованості фізичних вправ визначених на основі факторного аналізу показників біогеометричного профілю робочої пози, теоретичних знань, больових відчуттів та розумової працездатності майбутніх учителів ФК.

8. У дисертації зустрічаються мовні та стилістичні огріхи.

Висловлені зауваження не впливають на загальну високу наукову оцінку виконаного дослідження.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Н.Г.Бишевец на тему «Здоров'язбережувальна технологія навчання майбутніх учителів фізичної культури в умовах інформатизації освіти» виконана вперше і є завершеною, самостійно підготовленою кваліфікаційною науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані та практично цінні результати, що полягають у розробці здоров'язбережувальної технології навчання майбутніх вчителів фізичної культури в умовах інформатизації освіти.

Актуальність обраної теми дисертації, ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, новизна та повнота викладу в опублікованих працях повністю відповідають вимогам до кандидатських дисертацій.

Вважаємо, що представлене до захисту дисертаційне дослідження «Професійна підготовка експертів у галузі освіти у країнах Східної Європи» відповідає вимогам МОН України (згідно з «Порядком присудження наукових ступенів», затверджених Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р., зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015 р.), а її автор Н.Г.Бишевец заслуговує присудження їй наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я).

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри фізичної культури і спорту
Запорізького національного університету

Р. В. Клопов

Підпис
засвідчує

Клопов Р.В.

НАЧАЛЬНИК
ВІДДІЛУ КАДРІВ

ВЧЕНИЙ СЕКРЕТАР
Запорізький національний
університет

Троценко